

**EFICIENȚA REPREZENTANȚELOR NAȚIONALE
ALE ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE
PENTRU MIGRAȚIE ÎN STIMULAREA
DEZVOLTĂRII SOCIAL-ECONOMICE
(cazul Republicii Moldova)**

*Violina MARDARI, Facultatea de Relații Internaționale,
Științe Politice și Administrative*

The article claims on the theoretical conceptualization of international organizations activity on national level, identifying fundamental experience bases of national (regional) International Organization for Migration representatives and their contribution to social and economic development of the Republic of Moldova. The study contributes to the scientific approach of the role and place of international organizations within global processes and extends the theory of international relations purpose for compared and case study researches.

Fenomenul migrației, în prezent, este influențat de un continuu proces de remodelare și reconfigurare în funcție de evenimentele politice, economice și sociale care au loc pe arena internațională. Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), în acest sens, este prezentată ca instrument de integrare a migrației în strategiile de dezvoltare socioeconomică a statului în mai multe etape: evaluarea și analiza situației; elaborarea mecanismelor de implementare; elaborarea mecanismelor de finanțare și consolidare a capacităților; planificarea programelor și acțiunilor; stabilirea scopurilor strategice [5, p.76]. Astfel, rolul OIM în dezvoltarea socioeconomică este accentuat de existența parteneriatelor strategice dintre instituții, țări, regiuni, sectoare publice și private [6, p.43]. Procesele migraționiste și activitatea OIM în contextul acestora au fost analizate din diferite aspecte de către cercetătorii din Occident (A. Pecoud, O. Bakewell, S.Nonnenmacher, I.Omelaniuk, ș.a.), spațiul postsovietic (S. Metelev, V. Mukomeli, S. Reazantev, O. Vorobieva, ș.a.), România (M. Rădulescu, I.G. Bărbulescu, V.C. Badea, P.D. Feraru și alții), Republica Moldova (studii postdoctorale din știința politică realizate de V. Moșneaga, V. Teosa; doctorale – Cr. Buruian, E. Burdelinii, Gh. Slobodeniuc, precum și cercetări științifice fundamentale ale acad. Gh.

Rusnac, prof. V. Moraru și a contribuției în elaborările realizate de V. Varzari, Gh. Căldare, S. Cebotari, R. Rusu, R. Svetlicinî ș.a.).

În preambulul Statutului OIM este recunoscută legătura dintre migrație și dezvoltarea economică, socială, culturală: „migrația trebuie să stimuleze crearea noilor oportunități economice în statele-gazdă și că există legătură între migrație și condițiile economice, sociale și culturale în țările dezvoltate” [1, p.10]. În acest sens, OIM lucrează pentru a promova cooperarea internațională în privința problemelor de migrație, oferind suport în găsirea soluțiilor practice pentru problemele de migrație și asigură asistență umanitară pentru migranții aflați în dificultate, inclusiv, refugiații și oamenii permutați pe interior.

Aceste obiective se regăsesc și în alte documente relevante ce constituie cadrul juridic de activitate al organizației, și anume: Strategia Organizației Internaționale pentru Migrație; Unitatea Legii Internaționale pentru Migrație; Cadrul Operațional de Criză al Migrației [3]. În ceea ce privește spațiul european, activitatea OIM poate fi analizată în contextul a două regiuni distincte: comunitatea economică europeană, sau statele membre ale UE împreună cu statele Europei de Nord și ale Europei Centrale, împreună cu cele din Europa de Sud-Est. În anul 2013, la Brussel a fost adoptată Strategia Regională 2014-2020 a OIM pentru statele membre ale UE, Norvegia și Elveția. Aceasta reprezintă prioritățile curente și cele de perspectivă, precum și obiectivele OIM pentru implementare în cele 28 de oficii ale sale din regiunea statelor membre ale UE, plus state nonmembre ca Norvegia și Elveția, dar care nu au putut fi omise la elaborarea strategiei. Pârghia instituțională de activitate a OIM în această regiune este Oficiul Regional al OIM pentru Regiunea Economică Europeană [7, p.5]. Mai mult ca atât, OIM a creat Centrele de Resurse pentru Migranți, amplasate în statele membre ale UE și în alte diferite țări de origine și destinație [2, p.3]. Republica Moldova, ca țară în tranziție, se confruntă cu provocări migraționiste analizate în contextul situației economice curente, caracterizată de sărăcie extremă și un număr de peste 800.000 de moldoveni plecați peste hotare, dar și în condițiile conjuncturii politice naționale și regionale.

Motivarea sectorului privat să participe la formarea capitalului uman; finanțarea programelor de reîntoarcere a migranților și de reintegrare a migranților reveniți deja; asistența în efectuarea

schimbului de experiență pentru managementul migrațional; încurajarea dezvoltării sociale și economice prin intermediul migrației; înțelegerea avansată a problemelor migraționiste; protecția drepturilor, demnității și asigurarea bunăstării migranților reprezintă acele provocări cărora OIM este chemată să le facă față în Republica Moldova. În contextul vectorului european al țării, un accent deosebit este plasat pe sporirea nivelului de toleranță și deschidere [8].

Acest lucru presupune existența programelor sociale adaptate promovării multiculturalismului ce vizează integrarea minorităților și migranților în societate [9]. OIM desfășoară proiecte cu impact pentru problema traficului de ființe umane, managementul migrației și consolidarea raportului migrație-dezvoltare. Aceste proiecte implică donori internaționali: Ministerul Afacerilor Externe din Danemarca; Agenția Suedeză de Dezvoltare Internațională și Cooperare; Soroptimist – ONG din Norvegia; Uniunea Europeană; Oficiul German de Relații Externe; Agenția Austriacă pentru Dezvoltare; Cehia; Programul UE TACIS.

Pentru regiunea Transnistreană sporirea eficienței reprezentanței naționale a OIM în stimularea dezvoltării sociale și economice se axează pe următoarele aspecte: consolidarea capacităților structurilor naționale și locale de suport al întreprinderilor mici și mijlocii de a aborda în mod comprehensiv necesitățile lucrătorilor migranți – antreprenori reîntorși. Un pas important în acest sens l-a constituit implementarea proiectului OIM în parteneriat cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și UE „Susținerea implementării componentei de migrație și dezvoltare a Parteneriatului de Mobilitate UE-Moldova și valorificarea beneficiilor acestuia pentru locuitorii regiunii Transnistriei a Republicii Moldova”, a cărui finalitate este susținerea dezvoltării Profilului Migrațional Extins pentru această regiune. Activitățile în teren se realizează prin intermediul organizațiilor societății civile din Transnistria, care dispun de experiență profundă și îndelungată în domeniul combaterii traficului de ființe umane [4, p.12].

Contribuția OIM la dezvoltarea economică și socială a Republicii Moldova este semnificativă și se realizează în baza dialogului pe dimensiunea guvernamentală, în primul rând, dar și nonguvernamentală. Proiectele și programele implementate de OIM

vin să promoveze principiile incluziunii sociale, integrarea și reintegrarea migranților, implicarea diasporei și atragerea de investiții prin susținerea businessului mic și mijlociu.

Totuși, au fost identificate perspective de sporire a eficienței reprezentanței naționale a OIM în stimularea dezvoltării economice și sociale. Acestea țin de asigurarea transferului de calificări și inovații în anumite sectoare, prin intensificarea reîntoarcerii temporare a conaționalilor înalt calificați care ar facilita circulația de creiere. Intensificarea activității acesteia în Transnistria reprezintă o perspectivă asupra căreia urmează să se insiste în viitorul apropiat, mai ales, dat fiind faptul că la etapa actuală sunt înregistrate rezultate promițătoare.

Referințe:

1. Statutul Organizației Internaționale pentru Migrație. Preambul. Adoptată la 19 octombrie 1953 de către Comitetul Interguvernamental pentru Migrație Europeană, Brussels. Accesat pe: https://www.iom.int/jahia/webdav/site/myjahiasite/shared/shared/mainsite/about_iom/iom_constitution_eng_booklet.pdf (vizualizat la 31.03.16).
2. European Agenda for Integration of Third-Country Nationals. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels, 20.7.2011 COM(2011) 455 final. Accesat pe: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/news/intro/docs/110720/1_en_act_part1_v10.pdf (vizualizat 15.03.16).
3. Grant E. International Organization for Migration. Platforma on-line Integration Building Inclusive Societies. Articol din 11.09.2014. Accesat pe: <http://www.unaoc.org/ibis/about/who-we-are-international-organizati-on-for-migrations/> (vizualizat 23.03.16).
4. Mobilitate pentru dezvoltare. Programul UE Măsuri de consolidare a încrederii. Buletin informațional al Organizației Internaționale pentru Migrație. Chișinău: OIM, nr. 3 octombrie-decembrie, 2015. 16 p.
5. NONNENMACHER, S. Mainstreaming migration into development planning. Handbook for policy-makers and practitioners. Denmark: Phoenix Design. International Organization for Migration, 2013. 158 p.
6. OMELANIUK, I. *Global Perspectives on Migration and Development*. London: National Institute of Migration, Springer Dordrecht Heidelberg, 2012. 256 p.
7. UNGUREANU, D., POPA, M. *Politica de migrație a Uniunii Europene: implicații pentru piața muncii*. Coord. I. ONEAȘCĂ, Buzău: Alpha MDN, 2013. 22 p.

8. MORARU, V., MOȘNEAGA, V. *Republica Moldova: provocările migrației*. Institutul Integrare Europeană și Științe Politice al Academiei de Științe a Moldovei. Seria Migrația: *Probleme și oportunități*. Chișinău: Știința, 2010. 147 p.
9. РУЧАК, Г., МОРАРУ, В., МОШНЯГА, В. *Маятник миграции*. Ин-т европейской интеграции и политических наук Акад. наук Молдовы. Chișinău, 2012. 199 p.

Recomandat
Valentina TEOSA, dr. hab., prof. univ.